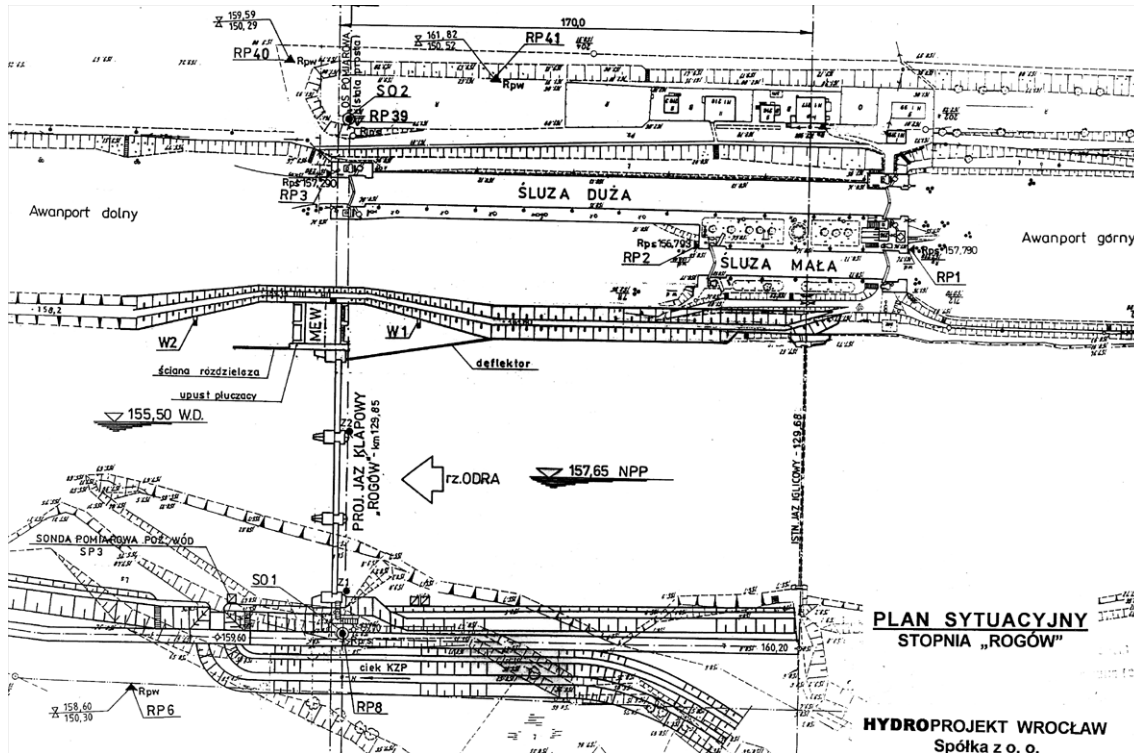

3.4.5. Stopień Wodny Rogów.

m. Rogów, gm. Brzeg, pow. Grodków, woj. opolskie, rz. Odra km. 129,85, w km. 0,50 kanału śluzowego. Spad 2,25 m.

Sytuacja stopnia wodnego Rogów.

Tworzą go następujące obiekty:

1. Jaz kłapowy, trójprzęsłowy (z przepławką dla ryb i kładką komunikacyjną, roboczą, technologiczną na jazie) o świetle o świetle 3x32 m. = 96 m. 1999.
2. Śluza komorowa – mała o wymiarach 9,6 x 55 m. 1893.
3. Śluza komorowa – duża, pociągowa o wymiarach 9,6 x 187 m., 1913.
4. Zabudowa przystopniowa, 1893/1913/1999.
5. Elektrownia wodna, 0,5 MW, 2000.

Widok stopnia wodnego Rogów ze sterówki śluz w kierunku wody dolnej.

Stopień wodny powstał w roku 1893 w ramach I etapu kanalizacji rzeki Odry (1891-1897) od Koźła do ujścia Nysy Kłodzkiej. Składał się z jazu kozłowo-iglicowego z przepustem dla statków o świetle 85,91 m. oraz śluzy komorowej małej o standardowych dla tego odcinka parametrach: 55 m. długości użytkowej i 9,6 m. szerokości użytkowej.

<https://polska-org.pl/9160166,foto.html?idEntity=9160156>

Jaz kozłowo-iglicowy przed likwidacją.

Jaz kłapowy Rogów.

<https://polska-org.pl/9160131,foto.html?idEntity=8380429> (Jerzy Stemplewski)

Statek Inspekcyjny "Kościuszko" (środek transportu uczestników Konferencji "Odra 2000") zacumowany przy budowanym jazie klapowym w Rogowie.

Widok głów śluz i sterówki z prawego brzegu awanportu górnego.

W ramach II etapu kanalizacji rzeki Odry od ujścia Nysy Kłodzkiej do Wrocławia w latach 1905-1917 na stopniu wodnym Rogów dobudowano w 1913 roku śluzę komorową dużą o wymiarach użytkowych 187 m. na 9,6 m. Śluzy i jaz wykonywano jako murowane z cegły klinkierowej o krawędziach wyłożonych ciosami granitowymi.

Śluzy komorowe. Widok na wrota górne i sterówkę. Na pierwszym planie mechanizmy napędowe wrót dolnych śluzy małej.

W 1999 r. oddano do użytku nowoczesny jaz klapowy, który zastąpił jaz kozłowo-iglicowy, a w 2000 r. - elektrownię wodną.

W ramach programu modernizacji jazów na Odrze wybudowano 170 metrów poniżej istniejącego jazu jaz klapowy trójprzęsłowy o świetle modułu 25 metrów, z elektrownią wodną przy prawym przyczółku jazu. Głowa górna śluzy pociągowej wymaga modernizacji.

Elektrownia wodna przy prawym przyczółku jazu Rogów.

Wyposażenie jazu i elektrowni nowoczesne. Elektrownia wyposażona w dwie turbiny Kaplana. Śluzy utrzymały oryginalne napędy wrót.

Wartością zabytkową jest przestrzenny, zwarty układ stopnia wodnego (jaz, śluza mała, śluza duża) z usytuowaniem nowego jazu sektorowego poniżej starego jazu kozłowo-iglicowego. Jest to typowe rozwiązanie modernizacji kaskady wodnej Odry. Lokalizacja śluz przywołuje skojarzenia z architekturą okrętową: równoległe biegnące śluzy stanowią - burty, brzegi awanportów dolnego i górnego – dziób i rufę okrętu (barki?), centralna sterownia – kapitański mostek. Zachowała się część stała jazu pierwotnego (kozłowo-iglicowego), która ma znaczenie drugorzędne.

Wrota górne śluzy pociągowej. Dalej widoczne: sterówka, komora śluzy małej oraz jaz kłapowy z kładką.

Widok ze sterówki na głowę górną śluzy pociągowej. Kładka komunikacyjna na wrotach prowadząca do zabudowy przystopniowej (w głębi).